

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.004.04.2023

**Pan
Krzysztof Woś
Prezes
Państwowego Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie**

Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/086 - „Badanie sprawozdania finansowego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej
w Dorzeczu Odry i Wisły”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ , Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Krzysztof Woś, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły.2. Prawdliwość wydatkowania środków Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej.
Okres objęty kontrolą	Rok 2022, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały one wpływ na zakres objęty kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Mariusz Orawczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/39/2023 z dnia 1 marca 2023 r.

(akta kontroli: str. 1-5)

¹ Dalej także PGW WP.

² Dalej: RZGW w Krakowie.

³ Dalej: Prezes. Od dnia 31 sierpnia 2022 r., a w okresie od dnia 17 do dnia 30 sierpnia 2022 r. jako pełniący obowiązki Prezesa. Natomiast w okresie od dnia 17 stycznia 2018 r. do dnia 16 sierpnia 2022 r. Prezesem był Pan Przemysław Daca. Dyrektorem RZGW w Krakowie od dnia 12 kwietnia 2018 r. jest Pani Małgorzata Sikora.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie dotyczącym sporządzenia za 2022 r. sprawozdania finansowego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny ogólnej były oceny częściowe, dotyczące obu obszarów, które zostały poddane kontroli. W szczególności RZGW w Krakowie właściwie realizował zadania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków na Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły⁶, polegające na zapotrzebowaniu środków finansowych w sposób pozwalający na terminowe regulowanie zobowiązań. Prawidłowo wydatkowano również środki Projektu OPDOW, właściwie je rozliczono i ujęto w ewidencji księgowej, jak również w sprawozdaniu finansowym tego Projektu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu OPDOW

W ramach Projektu OPDOW, RZGW w Krakowie odpowiadał za realizację inwestycji zaplanowanych w komponentie 3 – „Ochrona przed powodzią w zlewni Górnej Wisły”⁸, w tym w podkomponentach: 3A – „Ochrona przed powodzią Krakowa i Wieliczki”⁹, 3B – „Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu”¹⁰ oraz 3D – „Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu”¹¹.

Podkomponent 3A obejmował następujące zadania inwestycyjne:

- 3A.1/1 – „Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie” – Odcinek 1, Odcinek 2¹²;
- 3A.1/2 – „Rozbudowa wałów przeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie” – Odcinek 3¹³;
- 3A.2: 3A.2/1, 3A.2/2, 3A.2/3 i 3A.2/4 – „Zwiększenie zabezpieczenia powodziowego w dolinie rzeki Serafy” – odpowiednio zbiorniki Malinówka 1, Malinówka 2, Malinówka 3 i Serafa 2¹⁴;
- 3A.3 – „Odcinek 4 – prawy wał rzeki Wisły od ujścia Skawinki do stopnia Kościuszko”¹⁵;
- 3A.4 – „Rozbudowa odcinka prawego wału poniżej stopnia Dąbie wraz z budową wrót przeciwpowodziowych w rejonie stoczni remontowej”¹⁶;
- 3A.5 – „Budowa wrót przeciwpowodziowych w ciągu lewego wału przeciwpowodziowego w rejonie ujęć wody dla Huty im. Sendzimira w Krakowie”¹⁷;

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Projekt OPDOW.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: komponent 3.

⁹ Dalej: podkomponent 3A.

¹⁰ Dalej: podkomponent 3B.

¹¹ Dalej: podkomponent 3D.

¹² Dalej: zadanie 3A.1/1 lub kontrakt 3A.1/1.

¹³ Dalej: zadanie 3A.1/2 lub kontrakt 3A.1/2.

¹⁴ Dalej: zadanie 3A.2/1, 3A.2/2, 3A.2/3, 3A.2/4 lub kontrakt 3A.2/1, 3A.2/2, 3A.2/3, 3A.2/4.

¹⁵ Dalej: zadanie 3A.3 lub kontrakt 3A.3.

¹⁶ Dalej: zadanie 3A.4 lub kontrakt 3A.4.

¹⁷ Dalej: zadanie 3A.5 lub kontrakt 3A.5.

- 3A.6 – „Budowa stanowiska pompowego dla pomp mobilnych dla odwodnienia Kompleksu Lesisko”¹⁸.

Podkomponent 3B obejmował następujące zadania inwestycyjne:

- 3B.1 – „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza”¹⁹;
- 3B.1/1 – „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza – dokończenie zadań 3 i 4”²⁰.

Natomiast podkomponent 3D obejmował następujące zadania inwestycyjne:

- 3D.2/1 – „Budowa prawego wału rzeki Biała w mieście Tarnów”²¹;
- 3D.2/2 – „Rozbudowa lewego i prawego wału rzeki Biała w gminie Tarnów w mieście Tarnów”²².

Na realizację ww. zadań inwestycyjnych w ramach Projektu OPDOW RZGW w Krakowie zawarł następujące kontrakty:

- 3A.1/1 – w dniu 19 stycznia 2021 r. na kwotę 67 182 537,43 PLN²³. Zakończenie robót budowlanych planowane było na dzień 27 grudnia 2022 r.²⁴ Zaawansowanie finansowe²⁵ i rzeczowe kontraktu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. kształtowało się odpowiednio na poziomie 80,8% i 100,0% i według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. nie uległo zmianie. Wykonawca dotrzymał terminów wynikających z zawartej umowy - zakończono zasadniczy zakres robót, trwało uzgadnianie dokumentacji powykonawczej oraz rozliczanie finansowe kontraktu;
- 3A.1/2 – w dniu 19 stycznia 2021 r. na kwotę 52 263 375,21 PLN²⁶. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 27 czerwca 2023 r.²⁷ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. kształtowało się odpowiednio na poziomie 61,7% i 85,0%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 61,7% i 89,0%;
- 3A.2/1 – w dniu 5 sierpnia 2021 r. na kwotę 14 168 527,38 PLN²⁸. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 29 maja 2023 r.²⁹ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. kształtowało się na poziomie odpowiednio 77,0%³⁰ i 81,0%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 75,9% i 82,0%;
- 3A.2/2 – w dniu 5 sierpnia 2021 r. na kwotę 7 284 735,38 PLN³¹. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 29 maja 2023 r.³² Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. kształtowało się na poziomie odpowiednio 76,2%³³ i 76,0%, natomiast według stanu na 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 73,0% i 79,8%;

¹⁸ Dalej: zadanie 3A.6 lub kontrakt 3A.6.

¹⁹ Dalej: zadanie 3B.1 lub kontrakt 3B.1.

²⁰ Dalej: zadanie 3B.1/1 lub kontrakt 3B.1/1.

²¹ Dalej: zadanie 3D.2/1 lub kontrakt 3D.2/1.

²² Dalej: zadanie 3D.2/2 lub kontrakt 3D.2/2.

²³ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 2 z dnia 24 sierpnia 2022 r.

²⁴ Tj. 680 dni od daty przekazania placu budowy. Wyżej wymienionym aneksem nr 2 przesunięto termin zakończenia robót budowlanych na dzień 27 grudnia 2022 r.

²⁵ Zaawansowanie finansowe przedstawiono na podstawie zapłaconych faktur w przypadku wszystkich kontraktów.

²⁶ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 3 z dnia 29 grudnia 2022 r.

²⁷ Tj. 862 dni od daty przekazania placu budowy. W wyniku zawarcia w dniu 14 lipca 2022 r. aneksu nr 2 do kontraktu przedłużono termin zakończenia robót o 180 dni, a następnie na podstawie aneksu nr 3 z dnia 29 grudnia 2022 r. – o kolejne 182 dni.

²⁸ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 7 z dnia 17 lutego 2023 r.

²⁹ Tj. 616 dni od daty przekazania placu budowy. W dniu 29 listopada 2022 r. zawarto aneks nr 6 do kontraktu przedłużający termin zakończenia robót o 181 dni.

³⁰ W stosunku do wartości kontraktu na dzień 31 grudnia 2022 r. w wysokości 13 967 272,72 PLN, tj. przed zawarciem aneksu nr 7 zwiększającego jego wartość.

³¹ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 7 z dnia 17 lutego 2023 r.

³² Tj. 616 dni od daty przekazania placu budowy. W dniu 29 listopada 2022 r. podpisano aneks nr 6 do kontraktu przedłużający termin zakończenia robót o 181 dni.

³³ W stosunku do wartości kontraktu na dzień 31 grudnia 2022 r. w wysokości 6 978 318,55 PLN, tj. przed zawarciem aneksu nr 7 zwiększającego jego wartość.

- 3A.2/3 – w dniu 11 lutego 2022 r. na kwotę 10 517 868,94 PLN. Termin zakończenia robót budowlanych określony został na dzień 8 sierpnia 2023 r.³⁴ W dniu 24 listopada 2022 r. RZGW w Krakowie odstąpił od umowy (przy poziomie wykonania ok. 2%) z winy wykonawcy z uwagi m.in. na odmowę realizacji zobowiązań umownych polegających na przerwaniu wykonywania prac budowlanych i brak realizacji robót. Natomiast w dniu 14 listopada 2022 r. wykonawca przedłożył pismo o odstąpieniu od umowy z uwagi na wystąpienie siły wyższej³⁵. W dniu 29 listopada 2022 r. wykonawca zwrócił otrzymaną zaliczkę w wysokości 1 051 786,89 PLN. Dodatkowo tytułem zapłaty kary umownej w wysokości 1 051 786,89 PLN, RZGW w Krakowie wystawiło notę obciążeniową na rzecz wykonawcy. Przedmiotowa nota została zwrócona w dniu 15 grudnia 2022 r. jako niezasadna i tym samym wykonawca odmówił jej zapłaty. W celu zaspokojenia należności z tytułu wymagalnej kary umownej wraz z odsetkami dokonano potrącenia należności z wystawionych przez wykonawcę faktur, w tym również w ramach kontraktu 3A.3;
- 3A.2/4 – w dniu 27 października 2021 r. na kwotę 7 129 491,72 PLN³⁶. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 31 maja 2023 r.³⁷ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio 52,7%³⁸ i 53,0%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 47,1% i 62,0%;
- 3A.3 – w dniu 21 stycznia 2020 r. na kwotę 22 414 827,52 PLN³⁹. Zakończenie robót budowlanych planowane było na dzień 15 września 2022 r.⁴⁰ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. i 28 lutego 2023 r. wynosiło odpowiednio: 88,7% i 100%. Zakończono zasadniczy zakres robót, w dniu 1 lutego 2023 r. uzyskano ostateczną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie, natomiast w dniu 3 marca 2023 r. podpisano Protokół Odbioru Końcowego⁴¹;
- 3A.4 – w dniu 5 sierpnia 2021 r. na kwotę 31 867 625,40 PLN⁴². Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 31 lipca 2023 r.⁴³. Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 47,5% i 63,6%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 56,1% i 70,0%;
- 3A.5 – w dniu 27 stycznia 2022 r. na kwotę 28 366 382,21 PLN⁴⁴. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 7 lipca 2023 r.⁴⁵ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe tego zadania, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 62,7%⁴⁶ i 58,0%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 60,8% i 62,0%;

³⁴ Tj. 370 dni od daty przekazania placu budowy.

³⁵ Tj. zbrojnej agresji na Ukrainę.

³⁶ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 3 z dnia 22 lutego 2023 r.

³⁷ Tj. 477 dni od daty przekazania placu budowy. W dniu 22 lutego 2023 r. zawarty został aneks nr 3, którym wydłużono termin zakończenia robót o 107 dni.

³⁸ W stosunku do wartości kontraktu na koniec 2022 r. w kwocie 6 326 143,82 PLN, przed podpisaniem aneksu nr 3 zwiększającego jego wartość.

³⁹ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 8 z dnia 12 października 2022 r.

⁴⁰ Tj. 962 dni od daty przekazania terenu budowy. W dniu 13 maja 2022 r. zawarty został aneks nr 6, którym wydłużono termin zakończenia robót o 122 dni.

⁴¹ Płatność z tytułu rozliczenia końcowego zostanie wypłacona wykonawcy pod warunkiem: (1) przedłożenia odpowiedniego Zabezpieczenia Wykonania (podwyższenie sumy gwarancyjnej oraz przedłużenie terminu ważności) oraz (2) dokonania zapłaty całości wynagrodzenia podwykonawcom.

⁴² Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 3 z dnia 30 grudnia 2022 r.

⁴³ Tj. 620 dni od daty przekazania terenu budowy. W dniu 30 grudnia 2022 r. zawarty został aneks nr 3, którym wydłużono termin zakończenia robót o 210 dni.

⁴⁴ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 2 z dnia 27 stycznia 2023 r.

⁴⁵ Tj. 486 dni od daty przekazania terenu budowy. Wyżej wymienionym aneksem nr 2 wydłużono termin zakończenia robót o 76 dni.

⁴⁶ W stosunku do wartości kontraktu na koniec 2022 r. w kwocie 27 517 020,44 PLN, przed zawarciem aneksu nr 2 zwiększającego jego wartość.

- 3A.6 – w dniu 28 stycznia 2022 r. na kwotę 6 763 280,83 PLN⁴⁷. Zakończenie robót budowlanych planowane było na dzień 31 stycznia 2023 r.⁴⁸ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe tego zadania, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 40,3%⁴⁹ i 93,0%, natomiast według stanu na 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 40,8% i 100,0% - zakończono zasadniczy zakres robót, trwało uzgadnianie dokumentacji powykonawczej oraz rozliczanie finansowe kontraktu;
- 3B.¹⁵⁰ – w dniu 8 sierpnia 2017 r., na kwotę 83 348 716,35 PLN. Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 100,0% i 97,5%, według stanu na 28 lutego 2023 r. nie zmieniło się. Zakończono zasadniczy zakres robót dla zadań 1, 2, 5 i 6. Po okresie zgłaszania wad i po usunięciu wad i usterek przeprowadzono przeglądy i próby ostateczne, które zakończyły się dnia 1 marca 2023 r. wydaniem Świadectwa Wykonania.

Z dniem 14 listopada 2019 r., z uwagi na nienależyte wykonywanie przez Energopol-Szczecin S.A. zobowiązań kontraktowych⁵¹, RZGW w Krakowie odstąpił od kontraktu 3B.1 w zakresie obejmującym zadania 3 i 4, realizowane przez ten podmiot⁵².

Postanowieniem z dnia 9 marca 2020 r., Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XII Wydział Gospodarczy, ogłosił upadłość dłużnika Energopol-Szczecin S.A. Według stanu na dzień 28 kwietnia 2023 r. postępowanie upadłościowe było w toku. W ramach tego postępowania PGW WP zgłosiło swoje wierzytelności⁵³ wraz z oświadczeniem o potrąceniu.

W dniu 28 stycznia 2020 r. zawarte zostało porozumienie pomiędzy RZGW w Krakowie a firmą Melbud S.A. na dokończenie robót budowlanych na wskazanych zadaniach 3 i 4, w ramach kontraktu 3B.1/1;

- 3B.1/1 – w dniu 29 stycznia 2020 r. na kwotę 111 325 018,02 PLN. Zakończenie robót budowlanych planowane było na dzień 31 grudnia 2022 r.⁵⁴ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe kontraktu, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 81,0% i 89,2%⁵⁵, natomiast według stanu na 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 84,4% i 89,2%⁵⁶;
- 3D.2/1 – w dniu 10 września 2020 r. na kwotę 8 427 471,08 PLN⁵⁷. Zakończenie robót budowlanych planowane było na dzień 17 marca 2022 r.⁵⁸ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe tego zadania, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło 100% (w dniu 14 października 2022 r. dokonano odbioru końcowego zadania, uzyskano ostateczną decyzję - pozwolenie na użytkowanie);

⁴⁷ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 2 z dnia 31 stycznia 2023 r.

⁴⁸ Tj. 335 dni od daty przekazania terenu budowy.

⁴⁹ W stosunku do wartości kontraktu na dzień 31 grudnia 2022 r. w kwocie 6 688 688,00 PLN, przed zawarciem aneksu nr 2 zwiększającego jego wartość.

⁵⁰ Kontrakt pierwotnie obejmował sześć zadań. Wartość kontraktu nie obejmuje zadań 3 i 4.

⁵¹ W dniu 30 października 2019 r. Bank Światowy wydał zgodę dla wniosku o odstąpienie od kontraktu 3B.1.

⁵² Zadanie 3B.1 realizowane było od dnia 8 sierpnia 2017 r.

⁵³ Przy uwzględnieniu wszystkich kontraktów, które firma ta realizowała dla PGW WP.

⁵⁴ Tj. 487 dni od daty przekazania terenu budowy. W dniu 21 października 2022 r. aneksem nr 3 wydłużono czas na ukończenie odcinków 1 i 2 (zadanie 3) o 122 dni. Czas ukończenia odcinka nr 3 (zadanie 4) nie uległ zmianie.

⁵⁵ Z czego zaawansowanie rzeczowe dla zadania 3: odcinek 1 – 72,9%, odcinek 2 – 86,7%, a dla zadania 4 – 100%. Zgodnie z postanowieniami kontraktu, wpływ na ostateczne zaawansowanie rzeczowe ma m.in. obmiar powykonawczy.

⁵⁶ Zaawansowanie rzeczowe na podstawie obmiarów za styczeń 2023 r. Z przedmiaru nie wykonano w pełni dokumentacji powykonawczej, likwidacji terenu budowy, demontażu organizacji ruchu zastępczego, tablic pamiątkowych oraz koszenia w okresie zgłaszania wad. Wartość pełnego zakresu rzeczowego obniżają występujące zidentyfikowane wady i usterki.

⁵⁷ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 5 z dnia 26 września 2022 r.

⁵⁸ Tj. 512 dni od daty przekazania terenu budowy. W dniu 2 czerwca 2022 r. zawarto aneks nr 4, którym wydłużono termin zakończenia robót o 86 dni.

- 3D.2/2 – w dniu 29 czerwca 2021 r. na kwotę 53 530 415,86 PLN⁵⁹. Zakończenie robót budowlanych planowane jest na dzień 29 czerwca 2023 r.⁶⁰ Zaawansowanie finansowe i rzeczowe tego zadania, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło odpowiednio: 56,7% i 85,5%, natomiast według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. – odpowiednio: 56,7% i 86,5%.

Ponadto w ramach komponentu 5A – „Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów”⁶¹, na zadanie 5.2 – „Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, pomoc techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły”⁶², w dniach 20 lipca 2017 r.⁶³ oraz 19 lipca 2017 r.⁶⁴ zawarto kontrakty z Konsultantem Wsparcia Technicznego⁶⁵ na łączną kwotę 54 539 430,86 PLN⁶⁶. Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. zaawansowanie finansowe i czasowe realizacji przedmiotowych kontraktów wynosiło odpowiednio, w przypadku kontraktu zawartego w dniu 20 lipca 2017 r. – 93,9% i 90,6%, a w przypadku kontraktu zawartego w dniu 19 lipca 2017 r. – 98,7% i 96,3%. Natomiast na dzień 28 lutego 2023 r. zaawansowanie to przedstawiało się następująco – odpowiednio w przypadku kontraktu zawartego w dniu 20 lipca 2017 r. – 93,9% i 93,3%, a w przypadku kontraktu zawartego w dniu 19 lipca 2017 r. – 98,7% i 99,3%.

(akta kontroli: str. 60-99, 228-257)

1.1. Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., koszty realizacji zadań przypisanych w ramach Projektu OPDOW do realizacji przez RZGW w Krakowie, planowane były na kwotę 220 380 000,00 EUR⁶⁷, co stanowiło równowartość 916 780 800,00 PLN⁶⁸. Do dnia 31 grudnia 2022 r. RZGW w Krakowie na realizację ww. zadań wydatkował środki w kwocie ogółem 475 263 838,80 PLN, tj. 51,8% środków przewidzianych do wykorzystania.

(akta kontroli: str. 258, 450-470)

W 2022 r. koszty realizacji zadań w ramach Projektu OPDOW zamknęły się kwotą 194 619 655,93 PLN, z czego wydatkowano odpowiednio:

- na podkomponent 3A: 115 620 184,79 PLN;
- na podkomponent 3B: 42 309 146,92 PLN;
- na podkomponent 3D: 27 671 134,71 PLN;
- na zadanie 5.2: 9 019 189,51 PLN.

(akta kontroli: str. 260, 479, 622, 678)

⁵⁹ Kwota kontraktu z uwzględnieniem aneksu nr 5 z dnia 31 października 2022 r.

⁶⁰ Tj. 685 dni od daty przekazania terenu budowy. W dniu 6 października 2022 r. zawarto aneks nr 4, którym wydłużono termin zakończenia robót o 244 dni.

⁶¹ Dalej: komponent 5A.

⁶² Dalej: zadanie 5.2 lub kontrakt 5.2.

⁶³ Kontrakt zawarty pierwotnie przez Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych. Z dniem 2 stycznia 2018 r. RZGW w Krakowie wstąpił w prawa i obowiązki z niego wynikające na podstawie art. 534 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, ze zm.), dalej: Prawo wodne.

⁶⁴ Kontrakt zawarty pierwotnie przez Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych. Z dniem 2 stycznia 2018 r. RZGW w Krakowie wstąpił w prawa i obowiązki z niego wynikające na podstawie art. 534 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego.

⁶⁵ Dalej: KWT.

⁶⁶ Całkowita wartość kontraktów odpowiednio: 32 250 839,33 PLN (z uwzględnieniem aneksu nr 9 z dnia 29 września 2022 r.) i 22 288 591,53 PLN (z uwzględnieniem aneksu nr 7 z dnia 7 października 2022 r.).

⁶⁷ Według Procurement Plan z dnia 28 grudnia 2022 r. - Procurement Plan, dalej: PP.

⁶⁸ Według kursu 1 EUR = 4,16 PLN przyjętego do przeliczeń w Projekcie OPDOW.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. roszczenia RZGW w Krakowie w związku z realizacją zadań Projektu OPDOW wyniosły 6 457 475,75 PLN⁶⁹, z czego 1 992 789,76 PLN dotyczyło zaległości płatniczych wobec usługodawców i podwykonawców robót. Natomiast roszczenia wykonawców tych zadań stanowiły kwotę 20 067 344,82 PLN⁷⁰.

(akta kontroli: str. 38-58, 124-125, 135-151, 194-199, 203-207)

W związku z odstąpieniem z dniem 14 listopada 2019 r. od kontraktu 3B.1 w zakresie dotyczącym niewykonanej części zadań 3 i 4 oraz niewywiązaniem się wykonawcy z obowiązku zwrotu nierozliczonej części pobranej, zgodnie z kontraktem, zaliczki na cele mobilizacji w kwocie 15 635 479,99 PLN, RZGW w Krakowie, w dniu 27 stycznia 2020 r. wystąpił do gwaranta z żądaniem wypłaty z „Gwarancji Zwrotu Zaliczki”⁷¹ kwoty w wysokości 12 821 844,18 PLN⁷². Środki te zostały wypłacone, a następnie zwrócone na rachunek Ministerstwa Finansów.

W dniu 18 marca 2020 r. RZGW w Krakowie wystąpił do gwaranta z żądaniem zapłaty pozostałej do spłaty kwoty zaliczki w wysokości 2 813 635,81 PLN (2 391 589,99 PLN środki NFOŚiGW oraz 422 045,82 PLN środki Banku Światowego). W związku z faktem niewypłacenia przez gwaranta żądanej kwoty, w dniu 8 października 2020 r. sprawa została skierowana na drogę postępowania sądowego i według stanu na dzień 28 lutego 2023 r. była w toku⁷³.

W dniu 15 grudnia 2021 r. RZGW w Krakowie zwrócił do NFOŚiGW kwotę 2 391 589,99 PLN z zaliczki wypłaconej w 2017 r. na mobilizację wykonawcy. Kwota ta sfinansowana została ze środków własnych PGW WP.

Niezależnie od powyższego NIK wskazuje, że do rozliczenia pozostaje część udzielonej wykonawcy zadania 3B.1 zaliczki w kwocie 422 045,82 PLN sfinansowanej ze środków Banku Światowego, która jest m.in. przedmiotem sporu sądowego z gwarantem jej zabezpieczenia.

(akta kontroli: str. 28-32, 224-227, 691-692)

Ponadto, w dniu 27 kwietnia 2022 r. RZGW w Krakowie zwróciło się do gwaranta z żądaniem zapłaty kwoty 3 567 240,00 PLN z Gwarancji Ubezpieczeniowej płatnej na żądanie, stanowiącej Zabezpieczenie Należytego Wykonania kontraktu 3B.1. Gwarant wypłacił środki z zabezpieczenia należytego wykonania, które zostały złożone na koncie depozytowym. Według stanu na dzień 4 kwietnia 2023 r. trwały uzgodnienia pomiędzy PGW WP, Ministerstwem Infrastruktury i Ministerstwem Finansów w zakresie zatwierdzenia ścieżki postępowania w przedmiocie zaliczenia

⁶⁹ Roszczenia dotyczyły zadania 3B.1 z uwagi na m.in.: opóźnienia robót czego konsekwencją było zwiększenie kosztów zadania z tytułu waloryzacji wynagrodzenia wykonawcy; spłaty zaliczki pobranej w związku z realizacją kontraktu; niewywiązania się przez wykonawcę z obowiązku utrzymania Zabezpieczenia Należytego Wykonania Kontraktu, a także zaległości płatniczych Wykonawcy wobec usługodawców i dostawców.

⁷⁰ W tym: (1) roszczenie wykonawcy kontraktu 3A.2/1 i 3A.2/2 na kwotę 3 369 822,58 PLN (roszczenie zaspokojone w związku z podpisaniem w dniu 17 lutego 2023 r. aneksu nr 7 do kontraktu), (2) roszczenie wykonawcy kontraktu 3A.4 na kwotę 2 415 719,20 PLN, (3) roszczenie wykonawcy kontraktu 3A.6 na kwotę 81 392,47 PLN (roszczenie zaspokojone w związku z podpisaniem w dniu 31 stycznia 2023 r. aneksu nr 2 do kontraktu), (4) roszczenie wykonawcy kontraktu 3B.1 na kwotę 1 275 129,15 PLN, (5) roszczenie wykonawcy kontraktu 3B.1/1 na kwotę 7 373 819,31 PLN, (6) roszczenie wykonawcy kontraktu 3D.2/2 na kwotę 5 551 462,11 PLN.

⁷¹ Dalej: gwarancja.

⁷² Wykonawcy kontraktu 3B.1 wypłacono zaliczkę na cele mobilizacji w kwocie 17 650 797,00 PLN sfinansowaną ze środków Funduszu Spójności (dalej: FS) w wysokości 15 003 177 PLN (85%) oraz ze środków Banku Światowego w wysokości 2 647 620,00 PLN (15%). Przed wezwaniem do spłaty, RZGW w Krakowie zaliczyło część należnego wykonawcy wynagrodzenia na poczet spłaty wypłaconej zaliczki w łącznej kwocie 2 015 317,01 PLN, z gwarancji wypłacono kwotę 12 821 844,18 PLN, do rozliczenia pozostała kwota 2 813 635,81 PLN, w tym 2 391 589,99 PLN wypłaconych z FS, ze środków zaliczki pobranej przez wykonawcę na cele realizacji zadania 3B.1. W 2020 r. do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW) zwrócono środki w wysokości 10 898 567,55 PLN z gwarancji zabezpieczenia zaliczki. Do zwrotu pozostała kwota w wysokości 2 391 589,99 PLN ze środków NFOŚiGW oraz 422 045,82 PLN ze środków Banku Światowego. Środki w wysokości 2 813 635,81 PLN zabezpieczono formalnie z gwarancji należytego wykonania z innego kontraktu, realizowanego przez tę firmę - 1C.1 - „Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czarny Kanał i Racza Struga” i zwrócono na rachunek dochodów budżetu państwa.

⁷³ Odbyła się rozprawa wyznaczona na dzień 6 września 2022 r. oraz dzień 20 stycznia 2023 r. Przewidywany termin następnej rozprawy to lipiec 2023 r.

tych środków na poczet pokrycia kosztów roszczenia nr 3 RZGW w Krakowie dotyczącego ww. zadania lub przekazania tej kwoty na konto dochodów budżetu państwa.

(akta kontroli: str. 28-32, 224-227, 691-692)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2. Finansowanie Projektu OPDOW, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu
faktycznego

W 2022 r. wydatki na realizację zadań Projektu OPDOW w wysokości 194 619 655,93 PLN, ostatecznie sfinansowano z następujących źródeł:

- kwotę 138 948 693,66 PLN – ze środków Banku Światowego;
- kwotę 16 460 271,00 PLN – ze środków kredytu Banku Rozwoju Rady Europy⁷⁴;
- kwotę 35 838 186,87 PLN – z FS;
- kwotę 3 372 504,40 PLN – ze środków towarzyszących z budżetu państwa.

W 2022 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, RZGW w Krakowie zapotrzebował środki finansowe w wysokości 175 854 583,00 PLN⁷⁵, w tym środki finansowe z pożyczki Banku Światowego i BRRE w wysokości 172 368 215,00 PLN oraz środki z budżetu państwa towarzyszące kredytom w wysokości 3 486 368,00 PLN. Ostatecznie środki te zostały przyznane na podstawie umowy dotacji zawartej w dniu 8 kwietnia 2022 r. pomiędzy PGW WP a Ministerstwem Infrastruktury⁷⁶. Z ww. zapotrzebowanej kwoty RZGW w Krakowie nie wydatkował środków w kwocie 17 073 113,94 PLN, na co składały się niewykorzystane środki budżetu państwa towarzyszące kredytom w wysokości 113 863,60 PLN oraz środki z Banku Światowego i BRRE w wysokości 16 959 250,34 PLN⁷⁷.

(akta kontroli: str. 260-304)

Dyrektor RZGW w Krakowie wyjaśniła, że głównym czynnikiem mającym wpływ na niewydatkowanie realokowanych środków było przedłożenie do rozliczenia przez wykonawców mniejszej od planowanej ilości robót, wynikających m.in. z:

- niekorzystnych warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót budowlanych;
- braku możliwości wykonywania robót ziemnych z uwagi na brak dostaw ziemi lub zbyt duży stopień zawilgocenia gruntu;
- niekorzystnych warunków geologicznych, które spowodowały wydłużenie czasu pogrążania ścianek szczelnych oraz konieczność zmiany technologii wykonania niektórych robót.

Jako główną przyczynę niewykorzystania środków budżetu państwa towarzyszących kredytom Dyrektor RZGW w Krakowie wskazała niższą od zakładanej realizację wypłat odszkodowań spowodowaną wolnym tempem wydawania decyzji odszkodowawczych przez Wojewodę Małopolskiego.

(akta kontroli: str. 693)

W 2022 r. czas oczekiwania na wydanie decyzji uruchamiającej środki finansowe wynosił od 29 do 59 dni, licząc od dnia złożenia zapotrzebowania przez RZGW w Krakowie do PGW WP Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Biura Koordynacji

⁷⁴ Dalej: BRRE.

⁷⁵ Bez uwzględnienia środków z FS.

⁷⁶ Dalej: umowa dotacji. Do przedmiotowej umowy dotacji zawarto cztery aneksy, tj. odpowiednio: z dnia 2 sierpnia 2022 r., z dnia 2 września 2022 r., z dnia 28 września 2022 r. oraz z dnia 16 grudnia 2022 r. W 2022 r. realizacja zadań Projektu OPDOW finansowana była m.in. ze środków pochodzących z Banku Światowego i BRRE na podstawie ww. umowy dotacji.

⁷⁷ Środki realokowane pomiędzy inne jednostki realizujące Projekt OPDOW.

Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły⁷⁸. Natomiast czas oczekiwania na otrzymanie tych środków (licząc od dnia wydania decyzji przez Ministra Finansów do dnia wpływu środków na rachunek RZGW w Krakowie), wynosił od 30 do 214 dni⁷⁹). Środki te były dostępne od jednego do 19 dni (średnio po 12 dniach), licząc od dnia wysłania przez RZGW w Krakowie wniosku o uruchomienie środków.

(akta kontroli: str. 261-304)

NIK wskazuje, że w 2022 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, RZGW w Krakowie zaangażował środki własne w łącznej kwocie 100 894 384,32 PLN, pomimo że środki z Banku Światowego na finansowanie tego Projektu były zabezpieczone i dostępne od początku roku. Przyczyną tego stanu było ponownie (jak w latach ubiegłych) m.in. zawarcie stosownej umowy dotacji dopiero w dniu 8 kwietnia 2022 r., co wynikało także z długotrwałego procesu uzgodnień pomiędzy jej stronami.

Ostatecznie środki własne PGW WP zostały zrefundowane środkami z umowy dotacji po upływie od jednego do 209 dni⁸⁰. W zaistniałej sytuacji, RZGW w Krakowie zmuszony był zaangażować przejściowo środki własne, aby przeciwdziałać naliczeniom przez kontrahentów odsetek za nieterminowe płatności zobowiązań.

(akta kontroli: str. 303-309)

W celu zapewnienia finansowania zadania 3B.1, a następnie 3B.1/1 ze środków Unii Europejskiej, zawarto w dniu 17 października 2017 r.⁸¹ z NFOŚiGW, umowę POIS.02.01.00-00-0025/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza”, na dofinansowanie z programu Oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.1 „Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska”. W dniu 13 grudnia 2021 r. został zawarty aneks nr 4 do ww. umowy w związku z wydłużeniem realizacji kontraktu 3B.1/1⁸².

Według wyjaśnień złożonych przez Dyrektora RZGW w Krakowie, nie zidentyfikowano ryzyka związanego z utratą środków z budżetu Unii Europejskiej na skutek ich niewykorzystania.

(akta kontroli: str. 64-65, 220-223)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3. Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

W 2022 r. RZGW w Krakowie, w wyniku rozstrzygnięcia trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, podlegających ocenie „ex post”, zawarł kontrakty na realizację zadań: 3A.5, 3A.6 i 3A.2/3⁸³. Postępowania te przeprowadzone zostały w trybie National Competitive Bidding⁸⁴. W toku niniejszej kontroli, badaniem objęto dwa postępowania, w wyniku rozstrzygnięcia których zawarto umowy na realizację zadań: 3A.5 i 3A.6.

1. W dniu 27 stycznia 2022 r., w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarto umowę na realizację zadania 3A.5 za kwotę 27 517 020,44 PLN. Czas realizacji tej umowy określono na 410 dni od daty

⁷⁸ Dalej: BKP.

⁷⁹ Średnio 111 dni.

⁸⁰ Średnio po 50 dniach.

⁸¹ Pierwotnie umowę zawarł Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach. Z dniem 2 stycznia 2018 r. RZGW w Krakowie wstąpił w prawa i obowiązki z niej wynikające na podstawie art. 534 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego.

⁸² Okres kwalifikowalności wydatków od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Według stanu na dzień 28 kwietnia 2023 r., trwał proces rozliczania zadania.

⁸³ Kontrakt na to zadanie został zawarty w dniu 11 lutego 2022 r. i rozwiązany w dniu 24 listopada 2022 r., co zostało opisane w pkt III. 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁸⁴ Krajowy przetarg nieograniczony – procedura Banku Światowego, dalej: NCB.

przekazania terenu budowy. Do wyboru wykonawcy zastosowano procedury BŚ dla NCB, oparte na przepisach ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁸⁵, dla trybu przetargu nieograniczonego.

Postępowanie to wszczęto w dniu 9 września 2021 r. i zostało ono uwzględnione w obowiązującym w tym okresie PP. W dniu 15 listopada 2021 r. nastąpiło otwarcie pięciu ofert, które wpłynęły w wymaganym terminie. Komisja przetargowa, po dokonanej analizie złożonych dokumentów, wydała rekomendację zawarcia umowy z oferentem, który złożył najkorzystniejszą ofertę według kryteriów określonych w Specyfikacji Warunków Zamówienia. W dniu 31 grudnia 2021 r. do wszystkich oferentów uczestniczących w postępowaniu, wystosowano zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty drogą elektroniczną oraz zamieszczono stosowne informacje w tym zakresie na stronie internetowej RZGW w Krakowie. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia przekazane zostało Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w dniu 2 lutego 2022 r. oraz opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 7 lutego 2022 r.

2. W dniu 28 stycznia 2022 r., w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarto umowę na realizację zadania 3A.6 za kwotę 6 688 688,00 PLN. Czas realizacji tej umowy określono na 335 dni od daty przekazania terenu budowy. Do wyboru wykonawcy zastosowano procedury BŚ dla NCB oparte na przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸⁶, dla trybu przetargu nieograniczonego.

Postępowanie to wszczęto w dniu 25 listopada 2020 r. i zostało ono uwzględnione w obowiązującym w tym okresie PP. W dniu 7 czerwca 2021 r. nastąpiło otwarcie dwóch ofert, które wpłynęły w wymaganym terminie. Komisja przetargowa, po dokonanej analizie złożonych dokumentów, wydała rekomendację zawarcia umowy z oferentem, który złożył najkorzystniejszą ofertę według kryteriów określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. W dniu 27 grudnia 2021 r. do wszystkich oferentów uczestniczących w postępowaniu, wystosowano zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty drogą elektroniczną oraz zamieszczono stosowne informacje w tym zakresie na stronie internetowej prowadzonego postępowania. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia przekazane zostało Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w dniu 2 lutego 2022 r. oraz opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 7 lutego 2022 r.

Kontrola ww. dwóch postępowań, nie wykazała naruszeń procedur Banku Światowego, w szczególności wytycznych realizacji zamówień pn. „Zamówienia towarów, robót i usług niekonsultingowych realizowane przez pożyczkobiorców Banku Światowego w ramach pożyczek MBOiR oraz kredytów i grantów MSR” ze stycznia 2011 r., ze zmianami wprowadzonymi w lipcu 2014 r.

(akta kontroli: str. 34, 310-449)

Według PP z dnia 28 grudnia 2022 r.⁸⁷, przesunięto zakończenie realizacji następujących zadań:

- 3A.1/2 o dziesięć miesięcy (z sierpnia 2022 r. na czerwiec 2023 r.);
- 3A.2/1, 3A.2/2 o sześć miesięcy (z listopada 2022 r. na maj 2023 r.);
- 3A.2/3 o dziesięć miesięcy (z lipca 2023 r. na maj 2024 r.);
- 3A.2/4 o cztery miesiące (z lutego 2023 r. na czerwiec 2023 r.);
- 3A.3 o cztery miesiące (z maja 2022 r. na wrzesień 2022 r.);

⁸⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.

⁸⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

⁸⁷ W porównaniu do PP z dnia 28 lutego 2022 r.

- 3A.4 o sześć miesięcy (ze stycznia 2023 r. na lipiec 2023 r.);
- 3A.5 o cztery miesiące (z marca 2023 r. na lipiec 2023 r.);
- 3A.6 o jeden miesiąc (z grudnia 2022 r. na styczeń 2023 r.);
- 3B.1/1 o cztery miesiące (z sierpnia 2022 r. na grudzień 2022 r.);
- 3D.2/1 o trzy miesiące (z grudnia 2021 r. na marzec 2022 r.);
- 3D.2/2 o osiem miesięcy (z października 2022 r. na czerwiec 2023 r.);
- 5.7.2 o pięć miesięcy (z grudnia 2023 r. na maj 2024 r.).

(akta kontroli: str. 450-470, 690)

Dyrektor RZGW w Krakowie wyjaśniła, że ww. przesunięcia terminów spowodowane były m.in. okolicznościami związanymi ze zbrojną agresją na Ukrainę, czego konsekwencją było np.: zwolnienie tempa realizacji inwestycji w związku z istotnym zmniejszeniem dostępności mas ziemi (kontrakt 3A.1/2), ograniczenie importu elementów stalowych (kontrakt 3A.4). Dodatkowo Dyrektor wskazała na: niekorzystne warunki pogodowe (kontrakty: 3A.2, 3A.3, 3D.2/1), odmienne do założonych warunki geologiczne skutkujące koniecznością wprowadzenia zmian sposobu realizacji robót (kontrakt 3A.5), ujawnione w trakcie wykonywania prac błędy, wady i nieścisłości w dokumentacji projektowej oraz szereg ujawnionych w terenie niezinventaryzowanych na etapie projektowania elementów infrastruktury kolidującej z inwestycją (kontrakt 3D.2/2).

(akta kontroli: str. 694-700)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4. Kontrola zarządcza w ramach Projektu OPDOW oraz zagrożenia, ryzyka i problemy związane z jego realizacją

Opis stanu
faktycznego

W PGW WP obowiązywał system kontroli zarządczej wprowadzony zarządzeniem nr 38/2019 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury „System kontroli zarządczej w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie”. Podejmowane w RZGW w Krakowie działania mające na celu zapewnienie prawidłowej realizacji celów Projektu OPDOW, realizowane były m.in. na podstawie ww. procedury. Ponadto identyfikacja, ocena i monitorowanie ryzyka w ramach Projektu OPDOW odbywały się m.in. poprzez: Mapę Drogową Projektu OPDOW, System Monitoringu Kontraktów i Tabele ryzyk.

Dodatkowo w 2022 r. w celu wzmocnienia kontroli zarządczej kontynuowane były cykliczne Rady Projektu, w których uczestniczyli Dyrekcja RZGW w Krakowie, przedstawiciele KWT oraz BKP, na których omawiane były największe zagrożenia dla kontraktów realizowanych w ramach Projektu OPDOW.

(akta kontroli: str. 26-27, 35-37)

W związku z realizacją Projektu OPDOW przez RZGW w Krakowie, zidentyfikowano m.in. następujące ryzyka i problemy:

- ryzyko wydłużenia realizacji kontraktów i związanego z tym wzrostu wynagrodzeń wykonawców, ze względu na okoliczności stanowiące znamiona siły wyższej⁸⁸, jak również w związku z wystąpieniem nieprzewidywalnych warunków fizycznych, meteorologicznych oraz zmian prawnych w otoczeniu Projektu OPDOW – np. kontrakt 3A.1/2, 3A.2, 3A.4, 3A.5, 3A.6, 3D.2/2;

⁸⁸ Tj. zbrojnej agresji na Ukrainę.

- ryzyko wydłużenia terminu realizacji kontraktu 3A.2/1 i 3A.2/2 ze względu na opóźnienia w przebudowie linii energetycznej wysokiego napięcia;
- ryzyko możliwych skarg PAP⁸⁹ związanych z wywłaszczeniem działek w ramach kontraktu 3A.2/3 oraz kolejnych odwołań PAP od decyzji administracyjnych;
- wydłużenie czasu pozyskania ostatecznej decyzji pozwolenia na realizację inwestycji oraz opóźnienia wypłaty odszkodowań – kontrakty 3A.2/3, 3A.2/4;
- ryzyko nieodzyskania z budżetu państwa kwoty 2 391 589,99 PLN przekazanej ze środków własnych PGW WP do NFOŚiGW na pokrycie kwoty zwrotu wypłaconej wykonawcy zadania 3B.1 zaliczki do końca realizacji Projektu OPDOW;
- ryzyko przekroczenia wartości kontraktu 3B.1/1 w związku z dużą ilością robót dodatkowych oraz roszczeń wykonawcy.

(akta kontroli: str. 8-26, 166-173)

Dyrektor RZGW w Krakowie oceniła współpracę z KWT jako dobrą. Na bieżąco podejmowano działania na płaszczyźnie usprawnienia współpracy oraz monitoringu projektowanych zadań. Sytuacje konfliktowe oraz pojawiające się problemy rozwiązywano poprzez mobilizację KWT do wdrażania środków naprawczych.

(akta kontroli: str. 27-28, 105)

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie, RZGW w Krakowie właściwie realizował zadania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków na Projekt OPDOW, polegające na zapotrzebowaniu środków finansowych w sposób pozwalający na terminowe regulowanie zobowiązań. Poddane kontroli dwa zamówienia publiczne, zostały przeprowadzone zgodnie z procedurami Banku Światowego.

OBSZAR

2. Prawidłowość wydatkowania środków Projektu OPDOW, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej

Opis stanu faktycznego

Badaniem objęto wydatki na łączną kwotę 129 108 137,72 PLN⁹⁰, tj. 66,3% wydatków poniesionych przez RZGW w Krakowie na realizację Projektu OPDOW w 2022 r. Wydatki te udokumentowano 59 dowodami księgowymi, z czego:

- na podstawie 53 dowodów księgowych na łączną kwotę 126 429 148,41 PLN, poniesione zostały wydatki na realizację zadań komponentu 3 (68,1% wszystkich wydatków poniesionych w 2022 r. w ramach tego komponentu),
- na podstawie sześciu dowodów księgowych na łączną kwotę 2 678 989,31 PLN, poniesione zostały wydatki na realizację zadań komponentu 5 (29,7% wszystkich wydatków poniesionych w 2022 r. w ramach tego komponentu).

Przeanalizowane wydatki nie budziły zastrzeżeń w zakresie ich zgodności z celami realizacji Projektu OPDOW oraz warunkami umowy zawartej z Bankiem Światowym⁹¹, jak również umowy dotacji. Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie kontrolowanych wydatków były kompletne oraz zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnione osoby i zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora RZGW w Krakowie. Płatności kontrolowanych wydatków dokonano terminowo. Wykazane w dokumentach źródłowych wielkości zostały prawidłowo i rzetelnie ujęte w księgach rachunkowych RZGW.

⁸⁹ Osoba/(-by) dotknięta/(-te) skutkami realizacji Projektu OPDOW.

⁹⁰ Wydatki w łącznej kwocie 124 488 942,35 PLN wybrane zostały do badania losowo przy wykorzystaniu metody statystycznej MUS (ang: Monetary Unit Sampling) – próbkowanie według jednostek pieniężnych. Natomiast doбором celowym objęto wydatki w kwocie 4 619 195,37 PLN.

⁹¹ Umowa Pożyczki nr 8524PL zawarta w dniu 10 września 2015 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Bankiem Światowym, na częściowe sfinansowanie zadań Projektu OPDOW.

Kontrolowane wydatki zostały poniesione zgodnie z zawartymi kontraktami na realizację zadań Projektu OPDOW oraz odpowiednio udokumentowane (m.in. raporty miesięczne i finansowe KWT wraz z załącznikami, protokoły odbioru częściowego wykonanych robót, Protokoły/Porozumienia uzgodnienia wartości odszkodowania). Poddane badaniom wydatki ujęte zostały w programie ewidencji danych (MIS) jako wydatki Projektu OPDOW oraz w zestawieniu tabelarycznym wydatków w sprawozdaniach finansowych (miesięcznych i kwartalnych). Dane ujęte w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej przez RZGW w Krakowie.

W badanym okresie RZGW w Krakowie przekazywał sprawozdania do BKP w terminach i formie określonej w rozdziale 8.4 i 9.2.2 Podręcznika Operacyjnego Projektu.

(akta kontroli: str. 59, 179, 471-478, 480-689)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym przez NIK okresie, RZGW w Krakowie zgodnie z celami Projektu OPDOW wydatkował środki na jego realizację. Poddane kontroli wydatki zostały prawidłowo rozliczone oraz właściwie ujęte w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki, jak również w sprawozdaniach przekazywanych do BKP.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, maja 2023 r.

Kontroler
Mariusz Orawczak
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis